

MONOLOGER 2025

Färdighetsprov till Gymnasieskolans Estetiska program, inriktning teater.

Könen som anges i monologerna kan du ändra så som du vill. Om du vill välja en annan monolog av valfri dramatiker eller författare, så ska du ha med dig en utskrivnen kopia av texten som du lämnar till juryn innan du framför den.

Ur **Valerie Jean Solanas ska bli president i Amerika** av Sara Stridsberg

Nej, nej nej Valerie. Snälla Valerie, gör det inte. Jag gör vad du vill. Behöver du pengar, Valerie? Du ser fantastisk ut, Valerie. Har du läppstift på dig, Valerie? Om det är den där pjäsen du är förbannad för så ska jag hitta den åt dig. Den är fantastisk. Det är klart att vi ska sätta upp den. Det har bara varit så mycket på sista tiden. Kom tillbaka i morgon så ska vi bestämma något. Eller vi kan bestämma något nu om du vill. Är det ett kontrakt du vill ha? Är det pengar du behöver? Jag kan ordna det, jag kan ordna pengar på en gång. Jag fucking badar i pengar. Jag hämtar dem genast. Hur mycket behöver du? Gör nu ingenting som du kommer att få ångra. Nej, nej nej, Valerie, gör det inte. Mrs Warhola. Min mamma. Tänk på min mamma.

Ur **Antigone** av Jean Anouilh

Men gode Gud! Jag har verkligen försökt att förstå dig. Försök förstå du också! Din lilla idiot! Det måste finnas någon som säger ja. Det måste finnas någon som styr skeppet. Tror du man har tid att vara finkänslig och fundera på om man ska säga ”ja” eller ”nej” och undra om man inte en dag får betala dyrt och om man ska kunna bli människa en gång till efter allt det här? Man greppar rodret. Man håller upp mot berg av vatten, man vrålar en order, man skjuter i hopen på förste bäste som kommer mot en! Mitt i hopen! En namnlös hop! Vågen som nyss slog ner på bryggan framför en, vinden som susar om öronen, allt är namnlöst. Den som faller mitt i hopen är namnlös. Det var kanske en vän som kvällen förut tände en cigarett och log. Han är död. Och själv är man också utplånad, man är ingenting, där man klamrar sig fast vid rorkulten. Det är bara båten som har ett namn och stormen. Förstår du inte det? För att säga ja måste man svettas och kavla upp ärmarna och gripa tag i livet med båda händerna och kasta sig in i det upp till armbågarna. Det är lätt att säga nej om man också vill dö. Det är bara att stå still och vänta. Vänta för att leva, vänta för att bli dödad. Det är feigt. Det är påhitt av människorna. I din värld skulle träden säga nej till saven och djuren till jaktinstinkten och driften. Djuren, de är åtminstone goda, enkla och hårda. Skocken går modigt fram på samma väg. Och om några faller, går de andra förbi. Det kan gå åt aldrig så många, så finns det alltid några kvar, som föder upp nya ungar och tar samma väg med samma mod, precis som de som gick förut.

Ur **BRINN** av Elmira Arikan och Farnaz Arbabi

Agni triggas alla här. En del drar hon med sig och andra blir trötta eller rädda och går in på sina rum. Och Evvi har hon ju fjärrkontroll på. Styr henne bara såhär (*knäpper med fingrarna*). Angående den här händelsen, var det ju så tydligt att det var bara dom två, för alla andra liksom drog sig undan helt. Kaosandet började redan på morgonen och så fortsatte det hela dagen. Agni och Evvi slängde ut alla böcker ur bokhyllan, dom sparkade på fönstret, slet sönder persiennerna och rev upp soffan. Välkomna till en dag i mitt liv. Och sen var det ju Anette, stackarn som fick ta en massa ... Anette, ja vad ska jag säga om Anette. Tjejerna har ju ingen respekt för henne så att säga. Och just den dagen blev Agni aggressiv mot henne. Så då fick jag komma och lägga ner henne. Då gjorde hon inget motstånd, när hon blev nedlagd. Det var märkligt för Agni gör alltid motstånd annars. Hon är kanske en av dom ungdomar som tillbringat mest tid på isoleringen och ingenting har nånsin varit en dans på rosor med henne. Och när Agni är sådär ... exalterad, så går det inte att få ner hennes energi. Men den här dagen la hon sig raklång direkt och väntade in mig. Och så log hon. Det var nog det som gjorde det så jävla obehagligt ... först det där skiftet i energi och sen det där leendet. Då tänkte jag: snart smäller det, nu åker vi.

Ur **För att lämna röstmeddelande: tryck stjärna** av Bodil Malmsten

”Du tar inte upp några liftare.” Det var det första pappa sa när vi övningskörde. Som det viktigaste med körkortet var att jag inte skulle ta upp några liftare! Så jag bestämde mig ju för att det första jag skulle göra så fort jag fick köra ensam var att ta upp liftare. Den första jag får se som liftare är en gammal tant. Jag struntar i det, tänkte jag, jag står över, jag väntar tills det är en med mycket tatueringar, men jag hade ju lovat mig själv och har jag lovat så håller jag det. Inte förrän hon klev in i bilen märkte jag att hon luktade illa och verkade sjuk. Hostade och skvätte slem över hela bilen. Nu blir pappa galen, tänkte jag. Super sej full och det är mitt fel. Vad gör jag nu? Tanten hon bara rosslade och pep. Så jag tog henne till akuten. På akuten där sa dom att jag ”lika bra kunde ta henne till vårdcentralen nästa morron för det skulle ta hela natten innan det blev hennes tur. Det var ju inte som hon förblödde.” Hallå! Jag försökte säga att hon inte var min, men dom bara sprang. Var bor du, sa jag, men hon hade somnat. Jag ruskade om henne men hon bara sov. Med huvudet på sned som en liten panda. Alldeles snorig.

Ur **Natten sjunger sina sånger** av Jon Fosse

Jag kan ju inte sitta inne
hela tiden bara för att du gör det
Jag är inte sån
Det måste hända nåt
Jag måste träffa människor
Och om bara nån
kunnat komma hem till oss
Men det går ju inte
det heller
För då går du ju bara och gömmer dig
Så fort nån kommer innanför dörren
drar du dig undan in i sovrummet
Det går ju inte
Inte kan jag gå ut
och träffa människor
Inte kan dom
komma hit
För om det kommer nån hit
och du inte drar dig undan
in i sovrummet
utan sitter här inne
så är du så stel
och så konstig att
stämningen blir så stel
att man inte står ut
Till och med dina föräldrar vände ju
innan dom ens kommit innanför dörren
Allt blir så stelt och äckligt
Det går inte
Jag står inte ut med att det kommer folk hit

Ur **Lilla Måsen** av Maria Olsson, fritt efter Anton Tjechov

Hej! Jag heter Konstantin och jag är tolv år. Det här är min teater! Här skapas magi, världar väcks till liv och drömmar blir till verklighet. Du kanske tänker att det inte ser ut som en riktig teater? Här finns ingen ridå och ingen riktig scen, inga kulisser. Bara ett golv, ett tak, några väggar och kartonger. Men för mig är det inte själva rummet som betyder något, utan det som sker i rummet. Allt som krävs är en liten gnutta fantasi. Och en skådespelare. Hon kommer snart. Min vän, Nina. Det är hon som ska spela. Och jag har skrivit pjäsen. Det är viktigt att hon kommer i tid. Idag ska vi spela upp för mamma och Boris Dom kommer snart. Nina är lite nervös för hon tycker att min mamma är en fantastisk skådespelare. Fast om du frågar mig så är Nina bättre. Mamma har spelat teater i hela sitt liv, och visst, hon är bra, men hon börjar bli gammal. Tycker hon själv åtminstone. Nina borde varit här för länge sen. Vi måste hinna repetera lite innan mamma och Boris kommer. Boris, ja, mammas nya kille. Han skriver också pjäser. Som jag. Fast inte alls som jag. Vi är inte ett dugg lika. Han är ganska, jag vet inte, fånig. En tönt skulle man kunna säga. Fast det tycker inte är mamma. Jag undrar verkligen vart Nina har tagit vägen.

Ur **Paddakvariet** av Eva Ström

Pappa. När jag träffade honom sist talade han om citroner. Han hade varit på kurs och lärt sig leta efter en citron. Varför måste du lära dig det, sa jag? Och han sa att han verkligen ville förstå det själv. Och på det sätt han letade efter en citron gjorde han allt annat också. Men jag sa; Varför måste du leta efter en citron? Är det för att du vill ha en citron? Men han sa: Du förstår inte det här. På det sätt jag letar efter den här citronen gör jag allt annat också. Och då sa jag: Jag förstår inte varför du ska lära dig att leta efter en citron, när du inte vill ha en citron. Och han sa: Det här förstår du inte. Och jag förstod inte.

Ur **69 love songs** av Kristian Hallberg

Jag fattade ingenting. Men jag behövde verkligen någon att prata med. Jag är dum i huvudet. Jag letade så efter någon att bli kär i att jag blev kär i första bästa. När jag istället borde vänta och tänka att den sanna kärleken kommer till slut. Och nu sabbar jag allt. Nu har taget gått. Fattar du? Han/hon som aldrig någonsin blivit berörd av någonting stod där framför mig och bekände sin kärlek för mig. Och det enda jag ville var att ta honom/henne i mina armar. Ville säga: För mig är du det enda ansiktet bland alla världens oräkneliga ansikten, det enda jag drömmer om, det enda jag begär, det enda jag strävar efter, över allt annat och för evigt. Nu är allting för sent.

Ur **Trust** av Falk Richter

De flesta på facebook, eller Tinder är helt enkelt bättre än jag. De har vitsigare, ballare, coolare bilder och de känner allihop på något sätt Joel Kinnaman och somliga är till och med vänners vänner med Quentin Tarantino och jag känner bara tjugo procent av dem som är mina vänner. Och det ger mig på något sätt känslan av att vara en looser. Jag måste hela tiden vara originell och det är oerhört krävande JAG KAN HELT ENKELT INTE VARA ORGINELL OCH VITSIG HELA TIDEN det här att hela tiden göra reklam för sig själv med varenda mening man säger i det där rummet som vimlar av eventuella partners, jag skall visa upp mig själv som en produkt. Och det klarar jag helt enkelt inte av längre. Jag håller på att bli varm.....jag känner den här, alltså det jag kände en gång. Den där närheten Han och jag, vi två. Gemensamt, vi klickade verkligen, det var något med det fysiska som stämde mellan oss. Han var så inspirerande, full av livslust, pigg, attraktiv, underhållande, frisk, sportig, passionerad, sensibel, sensitiv, flexibel, infallsrik,.Det är svårt att finna hans like på tex tinder. Jag har försökt, jag har verkligen försökt. Förlåt, förlåt mig. Det har bara med mig att göra. Det är alltihop mitt. Det är alltihop mitt, jag menar.....

Monologerna är framtagna i urval av Anna Lindholm Rosendahl, Helena L Thornqvist, Charlotta Larsson och Ulrica Almgård Kruthof, teaterlärare vid Stockholms Estetiska Gymnasium.